

УДК 340.143, 159.9

А- 43

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою ВНПЗ «Дніпровського гуманітарного університету» від 08.02.2024 р. (протокол № 5)

А-43 Актуальні проблеми юриспруденції та психології: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 15 грудня 2023 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2023. 218 с.

Збірник конференції містить матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми юриспруденції та психології» (15.12.2023), у роботі якої взяли участь здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти закладів вищої освіти України.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова*); канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА** (*заст. голови*); **Андрій МІРОШНИК** (*секретар*); канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**, докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**, докт. юрид. наук, доц. **Сергій ПЕНЬКОВ**, канд. псих. наук, доц. **Людмила ПРІСНЯКОВА**, докт. псих. наук, доц. **Олександр САМОЙЛОВ**

© ВНПЗ ДГУ, 2023

© Автори, 2023

5. Татенко В.О. Лідер XXI / LIDER XXI. Соціально-психологічні студії / В.О. Татенко. К.: Видав. дім «Корпорація». 198 с.

Пшенічкіова Олена Ігорівна

здобувач вищої освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник

Самойлов Олександр Єжиєвич

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

СПЕЦИФІКА ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВИПУСКНИКА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Роль вищої освіти в формуванні особистісного потенціалу стає все більш актуальною в умовах зростаючих вимог сучасного суспільства та ринку праці. Випускники вищих навчальних закладів стикаються з низкою викликів і можливостей, які вимагають від них розвиток особистісного потенціалу для досягнення успіху у різних сферах життя.

Протягом останніх років, вища освіта зазнала суттєвих змін. Сучасні випускники стикаються зі складністю вибору кар'єрного шляху, зростаючим конкурентним середовищем і постійними змінами в технологічному та соціокультурному контексті. Ця ситуація створює необхідність розвитку особистісного потенціалу, щоб зробити успішну кар'єру та здійснити вплив на суспільство.

Проблематикою специфіки особистісного потенціалу випускника закладу вищої освіти займалися наступні науковці: Н. Антонова [1], Т. Мельничук, І. Зубіашвілі [2], Р. Новак [3], Н. Шевченко [4].

Особистісний потенціал - це сукупність здібностей, якостей та ресурсів, які формують особистість унікальною та визначають її здатність до досягнення особистих та професійних цілей. Це включає в себе інтелектуальний розвиток, комунікативні навички, володіння емоціями, лідерські якості, та інші аспекти, які впливають на кар'єрний та особистісний успіх.

До видів особистісного потенціалу відноситься:

1. **інтелектуальний потенціал** - здатність до навчання, аналізу та критичного мислення,
2. **соціальний потенціал** - вміння встановлювати відносини та взаємодіяти з іншими людьми, що включає спілкування та лідерські якості,

3. **емоційний потенціал** - здатність керувати своїми емоціями та реагувати на емоції інших,

4. **лідерський потенціал** - здатність керувати собою та іншими в досягненні спільних цілей.

До механізмів розвитку особистісного потенціалу відносяться:

1. **постійне навчання**. Постійний розвиток знань та навичок через навчання та самоосвіту,

2. **саморефлексія**. Регулярне відстеження свого особистісного росту та пошук способів покращення,

3. **менторство і консультування**. Пошук досвідчених наставників і професіоналів, які можуть надати поради,

4. **участь в проектах і ініціативах**. Участь в різних проектах та ініціативах для розвитку практичного досвіду та навичок,

5. **робота в команді**. Розвиток навичок співпраці та лідерства через участь в різних командних проектах.

Можливо сформулювати наступні рекомендації для випускників закладів вищої освіти, щодо розвитку особистісного потенціалу:

1. **постійне навчання**. Необхідно продовжувати вдосконалювати свої знання та навички навіть після закінчення вищого навчального закладу,

2. **відкритість до змін**. Сучасний світ швидко змінюється, і важливо бути готовими адаптуватися до нових викликів,

3. **розвиток соціальних мереж**. **Необхідно** спілкуватися з колегами, та професіоналами у певній галузі,

4. **проактивність**. Ініціювання дії та кроків для досягнення своїх цілей,

5. **розвиток лідерських якостей**. Пошук можливостей для керівництва і впливу на оточуючих,

6. **розвиток емоційної і соціальної інтелігентності**. Слід розвивати навички керування емоціями та взаємодії з іншими.

Закінчення вищого навчального закладу відкриває новий етап у житті випускників, який вимагає розвитку їхнього особистісного потенціалу для успішного адаптування до сучасного суспільства та ринку праці. Психологічний підхід грає важливу роль у визначенні, плануванні та підтримці особистісного розвитку випускників. Особистісний розвиток випускників вищих навчальних закладів є невід'ємною частиною освіти. Це включає в себе розвиток різних аспектів особистості, таких як інтелектуальний, соціальний, емоційний та духовний розвиток. Психологія відіграє ключову роль у вивченні та розвитку цих аспектів.

Окреслимо рекомендації для закладів вищої освіти, щодо особистісного розвитку випускників:

1. **створення психологічних служб**. Це допоможе здобувачам вищої освіти мати доступ до психологічної підтримки та консультування у разі потреби.

2. **підтримка професійного саморозвитку психологів.** Необхідно забезпечити психологічні служби кваліфікованими фахівцями, які регулярно оновлюють свої знання та навички в галузі психології,

3. **інтеграція психологічних аспектів у навчальний процес.** Слід забезпечити можливість здобувачам вищої освіти брати участь у психологічних тренінгах, семінарах та курсах для розвитку навичок, таких як самоусвідомлення, емоційний інтелект, критичне мислення та інші,

4. **підтримка кар'єрного розвитку.** Необхідно забезпечити здобувачам вищої освіти можливість отримати консультивання та підтримку щодо вибору кар'єрного шляху та планування кар'єри,

5. **менторські програми.** Необхідно запровадити програми менторства, в яких досвідчені випускники або професіонали з суміжних галузей можуть надавати поради та керівництво здобувачам вищої освіти.

6. **психологічна підтримка для викладачів.** Слід забезпечити можливість для фахівців у сфері освіти отримати психологічну підтримку та консультації щодо взаємодії зі здобувачам вищої освіти та підтримки їхнього розвитку.

7. **вивчення та аналіз даних.** Слід збирати дані про здобувачів вищої освіти, щодо їхнього особистісного розвитку, академічної продуктивності та благополуччя. Це сприятиме вдосконаленню освітніх програм,

8. **залучення студентів до розробки та оцінки програм.** Необхідно залучати здобувачів вищої освіти до процесу розробки та оцінки психологічних програм та послуг, щоб забезпечити відповідність їхніх потреб та очікувань,

9. **розвиток культури психологічного підходу.** Слід створити середовище, де психологічний розвиток визнається як важливий компонент освіти та розвитку здобувачів вищої освіти,

10. **публікація результатів та кращих практик.** Необхідно ділитися досвідом та результатами впровадження психологічного підходу в освітній процес з іншими закладами вищої освіти.

Ці рекомендації можуть допомогти закладами вищої освіти створити сприятливі умови для розвитку особистісного потенціалу випускників та підготувати їх до успішного життя після закінчення навчання.

Завдяки своєму особистісному потенціалу, випускники можуть досягти високих результатів у своїй професійній та особистій кар'єрі, що сприятиме розвитку суспільства та зробить світ кращим місцем для всіх.

Психологічний підхід до особистісного розвитку випускника закладу вищої освіти визначається як ключовий фактор для досягнення успіху та задоволеності в житті після завершення навчання. Психологічна підтримка та співпраця з психологами може значно полегшити цей процес і забезпечити глибше розуміння самих себе та своїх цілей.

Список використаної літератури:

1. Антонова Н. О. Психологічні основи розвитку готовності до професійної діяльності у майбутніх психологів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогічна і вікова психологія» / Н. О. Антонова. Київ, 2012. 43 с.
2. Мельничук Т.І., Зубіашвілі І. К. Професійне становлення майбутніх кризових психологів в умовах сучасного закладу вищої освіти. Актуальні проблеми в системі освіти: заклад загальної середньої освіти – доуніверситетська підготовка – заклад вищої освіти. VII Всеукраїнська науково-практична конференція за міжнародною участю 27 квітня 2021 р. С. 189-193
3. Новак Р.С. Розвиток особистісного потенціалу студента в процесі навчання за інтерактивною моделлю «Молодий вчений» 2017. № 5.1 (45.1) травень, С. 77-79
4. Шевченко Н. Професійна свідомість практичного психолога: структура ат специфіка функціонування // Психологія і суспільство. – 2009. №4 <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/30583/1/%D0%A8%D0%B5%D0%B2%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>

Сокольський Костянтин Юрійович

здобувач вищої освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Агарков Олег Анатолійович

доктор політичних наук, професор,

професор кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Проблема суїцидальної поведінки серед підлітків є надзвичайно актуальною та серйозною, та вимагає ретельного психологічного аналізу. Специфіка підліткового віку, з його фізіологічними й емоційними змінами, вимагає особливої уваги до факторів, які можуть впливати на ризик суїциду у цій групі. Статистика свідчить про зростання випадків суїциду серед підлітків, що викликає серйозну турботу серед фахівців та громадськості. Фактори, такі як соціальні тиск, шкільне насильство, труднощі у сім'ї та психічні розлади, можуть викликати суїцидальні думки та дії у підлітків.

Проблематикою суїцидальної поведінки у підлітковому віці в аспекті психологічного аналізу займались наступні дослідники: І.В. Зубрицька-